

LEDARSKIFTET

LEDARSKIFTET INOM högerpartiet kom inte oväntat. Redan år 1958 hade Jarl Hjalmarson meddelat partiets högsta instanser sin önskan att dra sig tillbaka. När han, av hänsyn till partiets intressen, ändå lät övertala sig att kvarstå över 1960 års andrakammarval, visste alla inom högerens ledning att det var en personlig uppoffring för honom. Och alla högerväljare förstår, respekterar och sympatiserar med hans önskan att nu äntligen få återgå till privatlivet.

Men fastän ledarskiftet inte innebär någon överraskning, har det ändå i viss mån kommit som en smärtsam chock för partiet. Till den grad har Jarl Hjalmarson vuxit ihop med sitt parti, att fastän man visste att hans avgång var förestående, ville man ändå inte riktigt acceptera faktum. När det väl var fullbordat gav det upphov till en känsla av djup saknad i förening med lika djup tacksamhet, som kom till överväldigande uttryck under högerens riksstämman.

De flesta partiledare avgår därför att de blir avsatta eller därför att de i god tid dessförinnan önskar dra sig tillbaka till en offentlig reträttpost. Jarl Hjalmarson avgår

inte bara fullt frivillig, utan mot sitt partis önskan och han återvänder till en enskild tjänst motsvarande den, vilken han lämnade för att bli partiledare. Det är på sätt och vis krönet på en politisk bana i osjälviskhetens tecken, som gjort honom till den både bland meningsfränder och meningsmotståndare personligen mest omtyckta ledare högeren någonsin haft.

Att Jarl Hjalmarson blivit allmänt uppburen i sitt eget parti säger sig självt. Han har, om inte frälst det från undergång, så dock upprättat det ur vanmakt och modlöshet. Genom att utforma och personligen prägla en aktiv, stridbar och djärv högerpolitik har han ingjutit förtröstan och kampvilja hos sina anhängare. Man får aldrig glömma att han under hela 50-talet lett partiet från seger till seger — bakslaget vid 1960 års val, som visserligen inte bör negligeras, men heller inte överdrivas och väl kan visa sig tillfälligt, kan icke fördunkla detta faktum.

De skadeglada motståndare, som efter 1948 års val, då högeren noterade sitt parlamentariska bottenläge, triumferande anvisade partiet rollen som en numerärt oansenlig

och politiskt inflytelselös ytterlighetsriktning har eftertryckligt bragts på skam. Sedan Jarl Hjalmarson år 1950 utsågs till partiledare har högern konsoliderat sin ställning som ett stort borgerligt parti med djup folklig förankring, i jämbredd med folkpartiet och åtskilliga hästlängder före centerpartiet. Alla är ense om att ingen enskild person har större förtjänst av detta resultat än Jarl Hjalmarson.

Men det är inte bara högern som av lättförklarliga skäl står i tacksamhetsskuld till Jarl Hjalmarson utan hela vårt politiska liv och detta på grund av de mänskliga egenskaper, som gjort honom så avhållen och aktad också bland motståndare. Genom sin frimodighet och ärlighet har han varit en frisk fläkt i svensk politik. Man har lyssnat till Jarl Hjalmarson med den häpnad, den uppskattning och det intresse, som man gör i svensk politisk debatt, när man oförmodat får en känsla av att någon säger vad han menar och menar vad han säger.

Ingen har kunnat missta sig på att han är en rättfram människa med en stark och äkta personlig övertygelse och modet att stå för denna övertygelse — även om den skulle medföra exempelvis uteslutning ur FN-delegationen! Det har varit en lisa och en lättnad att i Sveriges riksdag mitt bland all taktisk småfinurlighet få höra en man som öppet och utan omsvep fört de

undertryckta folkens talan och betonat vår samhörighet med Västerlandet. Hjalmarson har framstått som någonting så sällsynt som en politiker med samvete. Och han har gjort det utan åthävor, utan salvelse och brösttoner, med en avväpnande anspråkslöshet och en studentikos charm, som t. o. m. kommit riksdagen att overse med att han har humor.

Svensk Tidskrifts redaktion förklarar sig med allt högerfolket i en varm och tacksam hyllning till den avgående partiledaren.

Samtidigt — eller nästan samtidigt — med Jarl Hjalmarson avgår också hans, för att tala med partiledarens egna ord på riksstämman, trofaste medhjälpare och gamle vän, partisekreterare Gunnar Svärd. Till skillnad från Jarl Hjalmarson har Gunnar Svärd varit en omstridd man inom högerpartiet, vilket inte minst framgick av omständigheterna kring partiledarskiftet. Men ingen har någonsin bestritt hans lysande begåvning, hans outtröttliga energi, hans stora skicklighet och hans outsläckliga nitälskan för det parti han tjänat i 14 år. Även han är oavsett alla delade meningar om hans taktiska metoder väl värd en honnör vid sin avgång.

Två kandidater, bägge högt meriterade, Leif Cassel och Gunnar Heckscher, tävlade om partiledarskapet efter Jarl Hjalmarson. Det har talats om att de skulle företräda två skilda linjer, en kärvare

och en mjukare, men några meningsmotsättningar har i varje fall inte kommit till offentligheten. Tvärtom tyder det av hrr Hjalmarsson, Cassel och Heckscher i samråd med hr Svärd gemensamt utarbetade programutkastet, som förelades riksstämman på att det är väl sörjt för kontinuiteten i högerens politik. Att riksstämman med överväldigande majoritet utsåg Gunnar Heckscher till partiledare kan alltså knappast tas till intäkt för några spekulationer om en nyorientering av högerens politik. Däremot kan det kanske tolkas som ett uttryck för en stark känsla för de internationella problemens och framför allt Europa-frågans avgörande betydelse för Sveriges och inte minst

den svenska konservatismens framtid.

I det uttryckliga förtroendevotum Gunnar Heckscher fått motta från partiet, ber redaktionen för Svensk Tidskrift, som sedan decennier haft glädjen att räkna honom bland sina främsta medarbetare att uppriktigt få instämma. Vi önskar honom all framgång i det viktiga och svåra värv, som väntar honom och beklagar samtidigt att det hindrar honom att kvarstå i vår redaktionsnämnd. Vi tröstar oss med förvisningen att vårt samarbete kommer att fortsätta — liksom tidigare byggt på fri diskussion och ett respekterande, som inte behöver betyda accepterande, av varandras åsikter.